

ชื่อเรื่องการวิจัย ศักยภาพและความต้องการในการวางแผนและจัดการท่องเที่ยวของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะผู้จัดทำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุกกิ้น อุนวิจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเดช มุงเมือง
นายเนรมิต จิตรรักษา
นายเสริฐ ไชยานันตา

แหล่งทุน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องศักยภาพและความต้องการในการวางแผนและจัดการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาศักยภาพ บทบาทและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวางแผนและจัดการท่องเที่ยว

วิธีการที่ใช้ศึกษาได้แก่การสำรวจเอกสาร การสัมภาษณ์และการจัดเวทีสนทนา และใช้แบบสอบถามผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกหน่วยในจังหวัดเชียงรายจำนวน 144 หน่วยงานจำนวน 432 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า S.D. และทดสอบค่าความแตกต่างโดยใช้ค่า Chi-Square

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

ในภาพรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีศักยภาพในการวางแผนในทุกด้าน โดยส่วนใหญ่มีศักยภาพด้านโครงสร้าง กฎหมายและยุทธศาสตร์ ด้านงบประมาณ ศักยภาพของบุคลากร ด้านผู้นำ ด้านที่มีความพร้อมรองลงมาคือด้านเครือข่าย และความพร้อมสนับสนุนด้านอื่นๆ

ในภาพรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระดับน้อย มีศักยภาพระดับปานกลางเพียงสี่เรื่องคือ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว-

เที่ยวของจังหวัด วิสัยทัศน์ทางการท่องเที่ยวของผู้เ้า ความพร้อมของบุคลากรในการทำงานร่วมกับชุมชนและความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ศักยภาพด้านอื่นๆ พบว่าอยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด

ด้านบทบาทในการวางแผนจัดการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

ภาพรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการท่องเที่ยวในทุกเรื่อง แต่บทบาททางการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีบทบาทด้านการดูแลแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การดูแลแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและการจัดกิจกรรม/ประเพณีสำหรับการท่องเที่ยว บทบาทที่มีอยู่ระดับน้อยคือการบริการทางการท่องเที่ยว เช่นการจัดพาหนะ การจัดบริการเสริม ฯลฯ

ด้านความต้องการในการวางแผนและพัฒนากลไกการจัดการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในภาพรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความต้องการในการวางแผนพัฒนากลไกการจัดการท่องเที่ยว โดยมีความต้องการพัฒนาคนในท้องถิ่นและการอนุรักษ์เป็นวัตถุประสงค์หลัก กลไกที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคือผู้นำ ประชาชน และกลุ่ม/ชมรมต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้น้ำหนักกลไกด้านประชาชนมากที่สุด ผู้สนับสนุนภายนอกที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคาดหวังๆ จากหน่วยงานของรัฐบาลมากที่สุดโดยเฉพาะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด วิธีบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ต้องการบริหารในรูปแบบกรรมการร่วมมากที่สุด ความต้องการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นความต้องการในระยะปีแรก

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องศักยภาพ บทบาทและความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวแยกตามสถานะขององค์กรขนาดใหญ่เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง ระดับกลางและระดับล่างพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทุกด้าน

Abstract

This survey research aims to assess the potential, the role and the requirements of local administration authorities in planning and implementing tourism.

The methods used include documentary reviews, interviews, and group discussions. Responses to questionnaires from 432 executives of 144 local administration authorities in Chiangrai Province were analyzed by using frequency, percentage, average, standard deviation and Chi-Square test.

It is concluded that, in terms of planning, the organizations have potential in all aspects with the highest potential in structure, laws and strategies, budgeting, and leadership, followed by potential in networking and other supports.

In terms of tourism management, the organizations have lower potential. They have moderate potential in four aspects, including leaders' vision of tourism, preparedness of organization's personnel in working with communities and cooperating with people's in community development. Their potential in other aspects are in the lower and lowest ranges.

In terms of their roles in tourism management, it is found that they cover all aspects of tourism management but in a limited way. The organizations have most role in managing natural, and cultural tourist places and organizing tourism activities. The organizations have the least role in managing tourist service such as transport and other services.

In terms of the requirement for tourism planning and strategy, the organizations need to develop local people and conservation the most.

Among the participatory strategies, the organizations weigh people participation over leaders and groups/clubs. The organizations expect support from the governmental agencies the most, especially the Tourism Authority of Thailand and Provincial Recreation,

Sports and Tourism Center. The management system favoured the most is a joint committee, especially in the early years.

A comparison of responses from different scales of the organizations including the provincial/ municipal/ tambon levels show that there is no significant difference. A comparison of responses from different levels of respondents including high, middle and low level executives has no significant difference.